

Lag

om ändring av värnpliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värnpliktslagen (1438/2007) 1 § 2 mom. 2 punkten och 110 §, av dem 110 § sådan den lyder i sin finska språkdräkt i lag 510/2013 och i sin svenska språkdräkt i lag 1128/2021, samt

fogas till 1 § 2 mom. en ny 3 punkt, till 30 § ett nytt 5 mom., till 49 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1346/2025, ett nytt 3 mom. samt till lagen nya 49 a och 60 a §, ett nytt 7 a kap. och en ny 109 a § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms dessutom om

2) behandlingen och registreringen av personuppgifter i fråga om dem som utan att vara värnpliktiga placeras i uppgifter under undantagsförhållanden,

3) ansökan om att fullgöra värnplikt enligt denna lag när det gäller sådana män som har hembygdsrätt enligt 6 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

30 §

Återkallande av förordnande

Ett förordnande om inledande av tjänstgöring ska återkallas, om en person innan tjänstgöringen inleds har fastställt sitt kön som kvinna i enlighet med lagen om könsfastställelse (295/2023) och före den utsatta dagen för inledande av tjänstgöringen har anmält att personen inte inleder tjänstgöringen som sådan tjänstgöring som avses i lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor.

49 §

Tillhörighet till reserven och den ersättande reserven

Till reserven hör dessutom under de förutsättningar som föreskrivs i 1 och 2 mom. en person som efter fullgjord beväringstjänst har fastställt sitt kön som kvinna i enlighet med lagen om könsfastställelse, om personen inte har anmält att personen lämnar reserven.

49 a §

Anmälan och behandling av anmälan

RP 72/2025 rd
FsUB 1/2026 rd
RSv 39/2026 rd

De anmälningar som avses i 30 § 5 mom. och 49 § 3 mom. ska lämnas in till den regionalbyrå inom vars verksamhetsområde personen har sin hemvist.

60 a §

Avbrytande av tjänstgöring efter fastställande av kön

En person som under beväringstjänsten fastställer sitt kön som kvinna i enlighet med lagen om könsfastställelse fortsätter utan avbrott sin tjänstgöring som militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor, om personen inte anmäler att personen avbryter sin tjänstgöring. Om personen fortsätter sin tjänstgöring utan avbrott, tillämpas inte den tidsfrist som föreskrivs i 5 § 1 mom. i lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor på personen.

En anmälan enligt 1 mom. ska göras skriftligt till kommandören för truppförbandet vid tjänstgöringsplatsen för den person som avses i 1 mom. Kommandören för truppförbandet ska efter att ha fått anmälan återkalla förordnandet om inledande av tjänstgöring och personen i fråga ska genast hemförlovas.

7 a kap.

Åländsk hembygdsrätt och fullgörande av värnplikt

77 a §

Ansökan och behandlingen av den

En man som har hembygdsrätt enligt 6 § i självstyrelselagen för Åland kan ansöka om att fullgöra tjänstgöring enligt denna lag.

Ansökan ska lämnas in skriftligt till den regionalbyrå inom vars verksamhetsområde sökanden har sin hemvist. Ansökan kan lämnas in tidigast det år då sökanden fyller 18 år. Innan ansökan godkänns ska rättsverkningarna av tjänstgöring enligt denna lag utan dröjsmål klargöras för sökanden. Sökanden ska efter att ha fått denna information skriftligt bekräfta sin ansökan, dock tidigast 30 dagar efter det att ansökan blev anhängig. Regionalbyrån godkänner ansökan när sökanden har bekräftat sin ansökan och de förutsättningar som anges i detta kapitel är uppfyllda. Om sökanden inte har bekräftat sin ansökan inom tre månader från det att den blev anhängig, förfaller ansökan. Ansökan förfaller dock inte förrän sökanden har fyllt 18 år och har haft tre månader på sig att bekräfta sin ansökan efter det att sökanden uppnådde myndighetsåldern.

77 b §

Förutsättningar för att godkännas som värnpliktig

För att en ansökan som avses i 77 a § ska kunna godkännas krävs det att sökanden har fyllt 18 år. Ansökan ska dock godkännas senast det år då sökanden fyller 29 år, så att sökanden kan inleda beväringstjänsten samma år.

77 c §

Beslut om ansökan

Regionalbyrån ska godkänna ansökan, om de förutsättningar som föreskrivs i 77 a och 77 b § uppfylls. Om förutsättningarna inte uppfylls, ska ansökan avslås.

109 a §

Begäran om omprövning av beslut om godkännande som värnpliktig

Omprövning av beslut om godkännande som värnpliktig får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

110 §

Besvär i omprövningsärenden och i andra ärenden som gäller värnplikten

Ett beslut i fråga om vilket omprövning enligt 109 och 109 a § får begäras får inte överklagas direkt genom besvär.

I ett beslut av en regionalbyrå i ett omprövningsärende samt i andra med stöd av denna lag utfärdade beslut av Huvudstaben, staben för en försvarsgren, en regionalbyrå, ett truppförband och en uppådsnämnd får ändring sökas genom besvär hos centralnämnden för uppådsärenden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

En man med åländsk hembygdsrätt som frivilligt har fullgjort beväringstjänst före ikraftträdandet av denna lag ska anses vara värnpliktig enligt den lag som ändras genom denna lag och höra till reserven efter ikraftträdandet av denna lag, om inte personen själv anmäler sin vilja att inte höra till reserven. Anmälan ska lämnas in till den regionalbyrå inom vars verksamhetsområde personen har sin hemvist.

Bestämmelserna i 49 § 3 mom. i denna lag tillämpas också på den som har fastställt sin könstillhörighet med stöd av den upphävda lagen om fastställande av transsexuella personers könstillhörighet (563/2002).

Helsingfors den 29 maj 2026

Republikens President

Alexander Stubb

Försvarsminister Antti Häkkinen

